

NORGES HØYESTERETT

Den 7. august 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Utgård og Noer i

HR-2015-01653-U, (sak nr. 2015/1155), sivil sak, anke over kjennelse:

A mfl.

(advokat Ivar Chr. Andersskog)

mot

B mfl.

(advokat John J. Stammæs)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder om lagmannsretten eller jordskifteoverretten er rett ankeinstans ved anke over rettsregulerende vedtak av jordskifteretten.
- (2) A mfl. krevde 11. november 2013 jordskiftesak for Sør-Trøndelag jordskifterett med krav om rettsutgreiing og bruksordning. Bakgrunnen var at det var etablert et veilag i Gevilvassdalen i Oppdal kommune, og at et flertall av medlemmene hadde fattet vedtak om at veien fra Gjevilvassosen til Gjevilvasshytta ikke skulle brøytes om vinteren uten tillatelse. Kravet om jordskifte gjaldt rettmessigheten av vedtaket og det enkelte medlems rett til å brøyte veien for egen regning.
- (3) Veilaget var fra 2013 organisert som et samvirkeforetak etter samvirkeloven av 29. juni 2007. Under saksforberedelsen ble det anført at jordskifteretten ikke hadde kompetanse til å behandle saken, da alle spørsmål som gjaldt veien måtte løses ut fra samvirkeloven og veilagets vedtekter. Det ble krevd avvisning av kravet om jordskifte.
- (4) Sør-Trøndelag jordskifterett vedtok 13. juni 2014 å fremme kravet om bruksordning, mens spørsmålet om fremme av kravet om rettsutgreiing ble utsatt. Jordskifteretten uttalte i premissene for avgjørelsen at den hadde formell kompetanse til å behandle saken. Vedtaket om fremme ble ikke stilt til forhånds påanke, da jordskifteretten fant at det ikke var grunn til å

gjøre unntak fra hovedregelen om at "det ikke er anledning til å bruke rettsmiddel før jordskiftet er avsluttet".

- (5) Sør-Trøndelag jordskifterett traff 7. november 2014 vedtak om nærmere angitte bruksordningsregler for brøyting av Gjevilvassvegen.
- (6) B mfl. anket 16. desember 2014 til Frostating lagmannsrett over jordskifterettens avgjørelse. Anken gjaldt om jordskifteretten hadde kompetanse til å behandle saken. Det ble anført at saken skulle vært avvist fra jordskifteretten fordi saken skulle behandles etter reglene i samvirkeloven.
- (7) A mfl. ga anketilsvar og la ned påstand om at anken burde nektes fremmet eller forkastes.
- (8) Ved brev av 23. februar 2015 fra forberedende dommer i Frostating lagmannsrett ble det reist spørsmål til partene om lagmannsrettens kompetanse til å behandle anken etter at det forelå en realitetsavgjørelse i form av en bruksordning. Partene ble gitt frist for merknader til dette.
- (9) Begge parter innga merknader til spørsmålet.
- (10) Frostating lagmannsrett avsa 28. april 2015 kjennelse med slik slutning:
- "1. Anken fremmes.
 2. Sakskostnader utsettes til senere avgjørelse."
- (11) A mfl. har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelse, bevisvurdering og saksbehandling for så vidt anken ble fremmet. Det er vist til at jordskifteretten 7. november 2014 traff et rettsendrende vedtak om bruksregler for brøyting, og at anke må fremmes for jordskifteoverretten, også når ankegrunnen er saksbehandlingsfeil knyttet til jordskifterettens kompetanse, jf. jordskifteloven § 61 fjerde ledd. Uansett skulle anken ha vært nektet fremmet etter tvisteloven § 29-13 første ledd.
- (12) Det er lagt ned slik påstand:
- "1. Frostating lagmannsretts kjennelse av 28. april 2015 oppheves.
 2. Anken til Frostating lagmannsrett av 16. desember 2014 avvises.
- Subsidiært i forhold til punkt 2:
3. Anken til Frostating lagmannsrett av 16. desember 2014 nektes fremmet.
- I alle tilfelle:
4. A tilkjennes sakens omkostninger for Høyesterett og lagmannsrett."
- (13) B mfl. har gitt tilsvaret til Høyesterett. Det er anført at lagmannsrettens kjennelse er korrekt både i faktisk og rettslig henseende. Det er lagt ned slik påstand:
- "1. Anken forkastes.
 2. A dømmes til – en for alle og alle for en – å betale saksomkostninger til ankemotpartene for Høyesterett og Frostating lagmannsrett."

- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* viser til at lagmannsrettens avgjørelse om å fremme anken for lagmannsretten er truffet i første instans. Ankeutvalget har da full kompetanse, jf. HR-2015-1472 avsnitt 15.
- (15) Spørsmålet i saken er om lagmannsretten har kompetanse til å behandle en anke over jordskifterettens rettsregulerende vedtak, når anken er begrunnet med at jordskifteretten skulle ha avvist saken.
- (16) Jordskifteloven § 61 andre og tredje ledd angir hvilke av jordskifterettens avgjørelser som kan ankes til lagmannsretten. Alle andre avgjørelser enn disse må ankes til jordskifteoverretten, jf. jordskifteloven § 61 fjerde ledd.
- (17) Anken til lagmannsretten i saken her gjaldt i realiteten jordskifterettens avgjørelse under saksforberedelsen om å fremme kravet om bruksordning. Denne beslutningen kunne i utgangspunktet vært anket til lagmannsretten etter jordskifteloven § 61 tredje ledd bokstav a, som fastsetter at avgjørelser "i spørsmål om avvisning av andre enn materielle grunnar" kan ankes til lagmannsretten, jf. § 62 tredje ledd. Dette må også gjelde selv om avgjørelsen om fremme ikke har kommet til uttrykk i slutningen.
- (18) Ankeadgangen gjelder imidlertid ikke etter at jordskifteretten har truffet et rettsregulerende vedtak, jf. tvisteloven § 29-2 andre ledd, jf. jordskifteloven § 63 tredje ledd. Etter at jordskifteretten har truffet et rettsregulerende vedtak, kan saksbehandlingsavgjørelser som ligger til grunn for dette, ikke lenger være ankegjensstand, men bare brukes som ankegrunn ved angrep på det rettsregulerende vedtaket, jf. HR-2015-1472-U avsnitt 19 og HR-2004-01595-U. Og det er jordskifteoverretten – ikke lagmannsretten – som er ankeinstans ved angrep på et rettsregulerende vedtak, jf. jordskifteloven § 61 fjerde ledd.
- (19) Lagmannsretten har påpekt at jordskifteretten skulle ha tatt opp avvisningskravet til særskilt behandling og avgjørelse, og opplyst i avgjørelsen at den kunne ankes til lagmannsretten og fristen for dette, jf. jordskifteloven § 62 tredje ledd. Lagmannsretten kom til at når det ikke var gjort, var det såpass spesielle omstendigheter i saken at anken måtte fremmes for lagmannsretten. Ankeutvalget kan imidlertid ikke se at jordskifterettens saksbehandlingsfeil kan lede til at anken over det rettsendrende vedtaket kan behandles av lagmannsretten. Når det er truffet et rettsendrende vedtak er situasjonen i vår sak ikke annerledes enn i saken som ble avgjort ved kjæremålsutvalgets avgjørelse i HR-2004-01595-U.
- (20) Det er da ikke nødvendig for utvalget å gå inn på de spørsmålene som er reist i tilknytning til tvisteloven § 29-13.
- (21) Anken til lagmannsretten må etter dette avvises.
- (22) Ankende part har krevd sakskostnader med 10 000 for Høyesterett med tillegg av merverdiavgift og rettsgebyr, samt sakskostnader med 12 000 kroner for lagmannsretten. Kravet tas til følge, jf. tvisteloven § 29-9 første og annet ledd, jf. § 20-8 annet ledd andre punktum.
- (23) Avgjørelsen er enstemmig.

SLUTNING:

1. Anken til lagmannsretten avvises.
2. I sakskostnader for Høyesterett og lagmannsretten betaler B med flere en for alle og alle for en til A 32 660 – trettitotusensekshundreogseksti – kroner innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Karl Arne Utgård
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: